

EN RAPPORT OM SCENKONST OCH ARRANGÖRER I STOCKHOLMS LÄN

INNEHÅLL

Inledning	4	Unga Roma – Lucky Losers	29
Om Riksteatern Stockholms län	5	Östfronten – Innan nån dog	30
Projektet "Mer Teater!" – bakgrund och syfte	7	4:e Teatern – Ågust och hans vänner	31
Genomförande	8	Sammanfattning och utvärdering	32
Uppstart	9	Summering av turnén	33
Sökandet efter scenkonstproduktioner	10	Arbetet för att starta fler riksteaterföreningar	34
Sökandet efter arrangörer	13	Utbildningsfilmer	35
Medverkande produktioner	14	Utmaningar under projektet	36
Anna-Lena Hemström – Skandalen Ida Bäckmann	15	Lokaler och scener	36
Anna Maria Käll & Hanna Adolfsson – KRISTIN	16	Enkäter	37
Dotterbolaget – Oj, nu blev jag lite blyg!	17	Statistik	38
MolièreEnsemblen – Det gröna sammetstyget	19	Scenkonstproducenternas återkoppling	39
Svärmen – GINGER – en rödhårig krogshow	19	Arrangörernas tankar om projektet	40
Tage Granit – De bortglömda hjältarna	21	Intervjuer med arrangörer	43
Teater Carpa – Nästan	21	Ekonomiska aspekter	46
Teater De Vill – Att göra en eld	22	Att locka publiken – möjligheter och utmaningar	48
Teater Memma – Sånger från bottenvåningen	24	Att arrangera scenkonst för barn och unga	50
Teater Pero – Ludde	25	Att arrangera scenkonst för vuxna	51
Teater Sláva – Trojanskorna	26	Slutsatser	52
Teater Tre – Osamsas	27	Blir det mer teater i framtiden?	53
Ulf Pilov – Whacko – en vanföreställning	28	Projektets tack	54

”I en så diversifierad region som Stockholms län behövs samordnade insatser för att kultur och scenkonst ska kunna erbjudas alla länets invånare på ett tillgängligt och demokratiskt sätt. Riktigt så är det inte i dag.”

INLEDNING

I EN SÅ DIVERSIFIERAD region som Stockholms län behövs samordnade insatser för att kultur och scenkonst ska kunna erbjudas alla länets invånare på ett tillgängligt och demokratiskt sätt. Riktigt så är det inte i dag. Kultursamverkansmodellen som reglerar hur statliga medel fördelas från Kulturrådet till regionerna omfattar alla regioner utom just Stockholm. Stockholm anses redan ha tillgång till offentligt subventionerad kultur och scenkonst genom de statliga institutionerna, och det stämmer ju vad gäller Stockholms innerstad. Men länet är stort och består till stora delar av landsbygd utan etablerad scenkonstverksamhet. Det är här Riksteatern spelar en viktig roll och kan göra skillnad, vilket vi gör regionalt med benäget ekonomiskt bistånd från Region Stockholm, och inte minst lokalt genom våra 15 riksteaterföreningar.

Det var med mycket stor glädje vi tog emot beskedet om att vi erhållit så kallat återstartsbidrag från Statens Kulturråd för att kunna göra en extra stor och snabb insats i vårt trägna arbete med att verka för scenkonst för alla – överallt. Projek-

tet, *Mer Teater!*, har syftat till att erbjuda arbetstillfällen till professionella scenkonstnärer i regionen, att stötta lokala arrangörer som påverkats otroligt negativt av pandemin och inte minst till att locka tillbaka publiken till teatersalongerna.

Så hur gick det då? Blev det mer teater i länet? Ja, det kan vi lova att det blev. Vi har inom projektet erbjudit 62 föreställningar som spelats av 16 producenter hos 32 arrangörer. Dessutom har vi väckt intresset för arrangörskapet så pass mycket att vi kunnat starta tre nya riksteaterföreningar i kommuner som saknade sådan. Och vi har dragit massor av lärdomar och samlat på oss erfarenheter som kommer att bidra till ännu mer teater och scenkonst i vårt fantastiska Stockholms län framöver. Allt det vill vi berätta mer om i den här skriften. Trevlig läsning!

För Riksteatern Stockholms län
Monica Eriksson, ordförande
Tobbe Lundell, vice ordförande

OM RIKSTEATERN STOCKHOLMS LÄN

RIKSTEATERN ÄR SVERIGES största producerande turnéteater och har en bred repertoar innefattandes såväl teater och dans som samtida cirkus och musik. Verksamheten, som startade redan 1933, har uppdraget att erbjuda hela Sverige scenkonst av hög kvalitet. Därför turnerar produktionerna från norr till söder och spelas i både storstad och glesbygd. Detta möjliggörs genom Riksteaterns andra viktiga ben – folkrörelsen. Det är den som genom ideella krafter bidrar till ett levande kulturliv över hela landet och skapar möten, gemenskap och demokratiska samtal. Över 200 lokala riksteaterföreningar möjliggör att teaterupplevelserna kommer till dig – där du bor.

Riksteatern nationellt är organiserad i 21 regionala föreningar, vars uppgift är att vara en länk mellan nationella Riksteatern och de ideellt arbetande lokalföreningarna. Riksteatern i Stockholms län organiserar 16 lokala riksteaterföreningar i 13 av länets kommuner samt 11 anslutna organisationer. Riksteatern Stockholms län har även till uppdrag att

verka för att fler riksteaterföreningar startar i länet, framförallt i de kommuner där det ännu inte finns någon förening. Dessutom samarbetar föreningen med det fria kulturlivet och är en aktiv del i det kulturpolitiska samtalet. Med stöd av Region Stockholm har föreningen sedan 2019 en teaterkonsulent anställd, vilket ökar möjligheten för Riksteatern Stockholms län att aktivt arbeta för kulturell utveckling och arrangörskapet i länet.

Anna Maria Käll & Hanna Adolfsson – *KRISTIN* på Runmarö

PROJEKTET MER TEATER! — BAKGRUND OCH SYFTE

Under 2020 genomförde Riksteatern Stockholms län en kartläggning av scenkonsten i länet. Enkäter skickades till länets kommuner, kulturföreningar, lokallållare samt medlemmar i Centrumbildningarna och respondenter fick svara på frågor om sina verksamheter och arrangemang under 2019. Information om riksteaterföreningarnas arrangemang hämtades från Riksteatern centralt. Riksteatern Stockholms län har ett upparbetat samarbete med Stockholms läns bygdegårdsdistrikt (Bygdegårdarnas Riksförbund) och tack vare det kunde deras medlemmar nås.

Vi ville genom kartläggningen få en överblick av länets arrangörer och scenkonstutbud för att undersöka och synliggöra hur det fria kulturlivet och tillgängligheten till professionell scenkonst ytterligare kan stärkas. Kartläggningen resulterade i en sammanfattande rapport som visade på en mycket stor omfattning och bredd av scenkonsten, att den framfördes inför en sammanlagt stor publik och i många olika typer av lokaler. I rapporten konstaterade vi att den ideella kultursektorn dominerar som arrangör av publik scenkonst i länet och poängterade att de därmed är mycket viktiga för att den professionella scenkonsten ska nå sin publik. Vi kunde även konstatera att studieförbunden är en viktig samarbetspart för kulturorganisationerna, till exempel genom att de kan erbjuda lokaler för möten och arrangemang.

En farhåga vi lyfte i rapporten var att försämrade förutsättningar för studieförbunden och för civilsamhällets kulturverksamheter riskerade att få betydande negativa konsekvenser för kulturutbudet – särskilt i mindre orter, på landsbygden och i skärgården. Om neddragningar skulle ske i den turnerande verksamheten hos de fria scenkonstproducenterna skulle även det starkt påverka möjligheten till levande

kulturliv i hela länet. Något som onekligen skedde under pandemiåren.

Coronapandemin slog hårt mot vårt samhälle och det redan känsliga fria kulturlivet ställdes inför aldrig tidigare skådade utmaningar. I Teatercentrums sammanställning från 2021 om Covid-19:s påverkan på medlemmarnas verksamhet svarade 70% att de hade många färre bokningar än ett normalår. 20% svarade att de bedömde att det fanns en stor eller mycket stor risk att teatern inte skulle finnas kvar nästkommande år. Att spridningen av viruset minskade så pass att restriktionerna kunde lättas i början av 2022 var en räddning, liksom de insatser i form av pandemistöd som Kulturrådet och kommuner bistod med. Men kulturlivets alla led – från scenkonstproducenter till arrangörer – hade dabbats hårt av uteblivna arrangemang och publik.

När Kulturrådet utlyste återstartsbidrag var det därför självklart för oss i Riksteatern Stockholms län att söka. Vi såg möjligheter att göra en insats för att skapa arbetstillfällen för det fria kulturlivet och sänka tröskeln för länets arrangörer att återstarta sina verksamheter. Genom att aktivt arbeta med arrangörskapet, både hos de befintliga och de potentiellt nya, hoppades vi kunna stärka arrangörsleden – vilket även på lång sikt bidrar till ett vitalt kulturliv i Stockholms län. Under våren 2022 kom det glädjande beskedet, vi hade beviljats projektpengar. Arbetet för mer teater i länet kunde därmed ta fart.

LÄS MER:

Kartläggning av scenkonsten i Stockholms län 2019

– rapport av Riksteatern Stockholms län [2021]

Om Covid-19 's påverkan våren 2021 – rapport av Teatercentrum [2021]

**GENOM-
FÖRÄNDE**

Erskinesalen, Ekerö centrum

UPPSTART

I JUNI KOM beskedet att Riksteatern Stockholms län tilldelats återstartsbidrag av Kulturrådet och i början av hösten tillträdde Emelie Gyllander Tano tjänsten som arrangörsutvecklare och turnéläggare. Tillsammans med teaterkonsulent Annelie Modin bildades en projektgrupp, med stöd av föreningens arbetsutskott, och projektet kunde påbörjas. Visionerna var stora och tidsramarna strama. Etablerade arrangörer lägger oftast sin repertoar minst ett halvår i förväg

och nu skulle vi både boka föreställningar och nå ut till arrangörer med passande spelplatser inom samma tids-
spann. Dessutom behövde vi tid för att lägga ramarna för projektet, tänka över kommunikationsplan och koordinera marknadsföringen. Under sommarmånaderna är publiken svårlockad, vilket kortade turnétiden ännu mer. Det var bara att sätta fart med det delikata problemet att hitta arrangörer att erbjuda kostnadsfria teaterföreställningar.

Svärmen – GINGER – en rödhårig krogshow

SÖKANDET EFTER SCENKONST- PRODUKTIONER

HUR HITTAR MAN RIKTIGT BRA TEATER?

– en fråga som såväl arrangörer som publik ställer sig. Vi började med att sätta upp en kravlista:

- ✓ Produktionerna behövde ha en hög konstnärlig kvalitet och spelas av professionella aktörer. Med det sagt ville vi gärna finna en blandning av etablerade fria grupper och nystartade.
- ✓ Medverkan i projektet skulle bidra till scenkonstproducenternas verksamhet. De grupper som kommit igång snabbt efter pandemin och redan var mycket bokade i länet kunde hamna längre ner på prioriteringslistan.
- ✓ Vi ville främst presentera talteater i projektets repertoar. Vår bedömning var att många musikföreställningar turnerade hos de mindre arrangörerna i länet och *Mer Teater!* ville göra en insats, för både publiken och frigrupperna, genom att testa fler former.
- ✓ Projektet riktade sig till alla åldrar och därmed behövde vi kontraktera både barn- och vuxenföreställningar. Det sistnämnda skulle bli en större utmaning än vi väntat, då utbudet av renodlad talteater för vuxna från de fria scenkonstproducenterna visade sig vara litet.
- ✓ Föreställningarna behövde vara någorlunda nyproducerade. Dels för att vårt utbud skulle upplevas aktuellt för arrangörerna, och för att hjälpa produktionerna som skapats under pandemin att nå ut. Produktionerna behövde även vara turnéanpassade eftersom vi inte visste vilka spelplatser som var aktuella.
- ✓ Eftersom Stockholms län är vårt fokus ville vi att produktionerna skulle ha sin bas i länet.

Urvalsprocessen började med en gedigen inventering kring utbudet. En väg för att finna lokala och nyproducerade föreställningar gick via Region Stockholm som utdelar scenkonststöd till fria aktörer. Vi gick noga igenom listorna för beviljade anslag för 2021 och 2022. Ett detektivarbete för att nå de olika aktörerna inleddes. Dessvärre var det flertalet beviljade produktioner som helt enkelt inte gick att hitta kontaktuppgifter till via nätet. Andra var svåra att nå då informationen var sparsam på hemsidorna/sociala medier eller på grund av att aktören ingick i en större förening där våra kontaktförsök troligen försvann i leden. Men genomlysningen gav även frukt, både i form av nya kontakter och bokade produktioner.

Ett verktyg som många arrangörer använder sig av är scenkonstportalen.se – en sida som Riksteatern tillhandahåller. Där kan producenter gratis presentera sitt utbud och arrangörer kan i sökfunktionen enkelt välja målgrupp, plats och vilken sorts scenkonst man är intresserad av. Genom att scanna Scenkonstportalen fann vi ytterligare produktioner som kunde vara aktuella. Sidan har även varit mycket behjälplig att skicka till arrangörer som velat läsa mer om föreställningarna under arbetets gång.

Teatercentrum är en organisation för de fria professionella teatergrupperna. I Region Stockholm genomförs projektet *Reper-toarbryggan* som syftar till att förbättra den kulturella infrastrukturen i länet. Riksteatern Stockholms län och Teatercentrum Östra har sedan tidigare sökt vägar för samarbete och nugavs ett utmärkt tillfälle. Teatercentrums projektledare skickade ut information om *Mer Teater!* till medlemsteatrarna och producenterna fick anmäla intresse om de ville och fanns tillgängliga för medverkan under våren. Sammanställningen av intresseanmälningarna, som specificerade målgrupp, tekniska krav och kostnader, blev en del i inventeringen och urvalsprocessen. Samarbetet resulterade i att 9 av de slutligen 16 utvalda produktionerna var medlemmar i Teatercentrum.

Med hänvisning till tidsaspekten var det uppenbart att vi inte skulle hinna se produktionerna innan vi anlidade dem. Därför var rekommendationer från nätverket viktiga, både för att få in tankar på vilka föreställningar som skulle passa projektet, och för att få kännedom om de produktioner som annars skulle gått under radarn. Till exempel fick vi tips på föreställningar som spelats på utbudsdagar eller som hade haft öppna repetitioner och verkade lovande. Genom producenten på Kilen, Kulturhuset Stadsteaterns fria scen, fick vi också givande tips på produktioner från fria grupper.

Inventeringen och urvalsprocessen resulterade i att vi i början av november kontrakterade 16 produktioner: fyra barnföreställningar, tre för unga/vuxna och nio vuxenföreställningar. Varje produktion bokades för minst två föreställningar, i de flesta fall fler beroende på kostnad och tillgänglighet. För att producenterna skulle vara säkra på att de inte riskerade att gå med förlust valde vi att kontraktera speldatum, med överenskommen att vi fick återkomma med tid och plats.

Att som tredje part gå in och styra utbudet till arrangörerna har sina risker. Scenkonstproducenterna som bokades för projektet får en fördel gentemot andra fria aktörer, både ekonomiskt och även sett till den marknadsföring som projektet ger. Vi är väldigt glada över den synnerligen positiva respons *Mer Teater!* fick från de fria aktörerna under urvalsprocessen. Flera har poängterat vikten av projektet, även scenkonstproducenter som inte blivit bokade.

Fisksätra Folkets Hus

FOTO: STENA FASTIGHETER/PIXPROVIDER

SÖKANDET EFTER ARRANGÖRER

Varje kommun har sina förutsättningar och utmaningar, vilket tyvärr bidrar till att utbudet av professionell scenkonst varierar väldigt beroende på var i länet du bor. Därför var målbilden för *Mer Teater!* att projektet skulle ha minst ett arrangemang i varje kommun. Dels för att hjälpa kommuner med aktiva arrangörsled att komma igång efter pandemin och dels för att sänka trösklarna för kommuner med lågt eller inget scenkonstutbud.

Vi ville genom projektet arbeta långsiktigt och verka för att fler, även efter projektets slut, vill vara arrangörer för scenkonst. Erbjudandet om att få testa att arrangera genom projektet gick därför ut brett – till såväl riksteaterföreningar och kommuner som bygdegårdar, Folkets hus och andra lokalhållare och föreningar.

Vi vet av erfarenhet att en god dialog med kultursamordnarna är en viktig del för att nå kommunens ideella förningsliv. En upparbetad och god kontakt med kultursamordnaren underlättar för möjligheterna att en riksteaterförening startar och steg ett i marknadsföringen av projektet var därför att informera kultursamordnarna i länet.

Vid projektets start fanns en riksteaterförening i 9 av länets kommuner. Vi började därför med att via mejl informera alla kultursamordnare om att projektet var under uppstart. I mejlet berättade vi även om vårt arbete för att få fler riksteaterföreningar att starta och fördelarna det innebär för kultursamordnarens uppdrag. Till exempel att arrangemang kan genomföras i samarbete med riksteaterföreningen och att Riksteaterns föreställningar då köps in till rabatterad kostnad. Även om de flesta återkopplade med uppskattning, blev det redan i den initiala kontakten tydligt vilka utmaningar som finns strukturellt.

En kultursamordnare, från en kommun med få scenkonstarrangemang för vuxna, svarade att *”...vi har ständiga arrangemang av olika arrangörer, inklusive oss själva och bra inventering på de lokaler och kulturella föreningar som finns. Det finns nog inte just nu något behov av ytterligare projekt eller samverkan.”* Om en tjänsteman avvisar inbjudan till samarbete kring scenkonst så starkt kommer det naturligtvis vara svårt att nå medborgarna. Det finns helt klart ett arbete att göra för ett levande kulturliv i hela länet.

När repertoaren för *Mer Teater!* var klar skickade vi ut programmet till länets arrangörer. Vi fanns fysiskt på plats för att informera om projektet vid till exempel nätverksträff för kultursamordnare, PRO-dagar och på Bygdegårdarnas medlemsträff. Trots att det var med kort varsel var gensvaret enormt. Möjligheten att få arrangera en föreställning utan att som arrangör ta en ekonomisk risk var oerhört uppskattad. *”Man kan knappt tro att det är sant”* utbrast en arrangör på telefonen.

När alla föreställningar hittat sin spelplats och arrangör kunde vi sammanfatta att 32 arrangörer skulle medverka i projektet – sju riksteaterföreningar, nio kulturförvaltningar, sju bygdegårdar, sex Folkets Hus, en biograf, en ideell kulturförening och en PRO-förening. Dessa arrangörer fanns i 19 av länets 26 kommuner. Tyvärr lyckades vi inte involvera någon arrangör i Haninge, Järfälla, Sollentuna, Sundbyberg, Tyresö, Täby eller Upplands Väsby.

Det fanns arrangörer, till exempel Haninge Riksteaterförening, som gärna hade medverkat i projektet men fick lov att tacka nej eftersom de redan hade lagt vårens repertoar och inte lyckades hitta tillgängliga lokaler för ytterligare arrangemang.

**MEDVERKANDE
PRODUKTIONER**

ANNA-LENA HEMSTRÖM – SKANDALEN IDA BÄCKMANN

SÅNG, MUSIK OCH HUMOR OM DEN MODIGA
KRIGSREPORTERN, BEUNDRAD AV ALLA, SOM FRÅN
EN DAG TILL ANNAN BLEV TOTALT UTFRUSEN.

En lättsam och humoristisk föreställning om den omstridda krigsreportern och författarinnan Ida Bäckmann – allt varvat med sång och musik.

Ida var en mycket komplex kvinna. Helt okänslig i vissa situationer – stridslysten, egoistisk, svartsjuk, snål och sägshastalkat Selma Lagerlöf och Gustaf Fröding. Samtidigt var hon påläst, humoristisk, modig, driftig och generös. Hennes reportage blir mycket populära med en blandning av både spänning och humor. Hon trotsar alla regler, klampar på. Ida Bäckmann var på väg att bli en mycket framgångsrik och välkänd journalist. 1911 förändrades allt! Efter uppmuntran från Selma Lagerlöf skriver Ida en bok om sin nära vänskap med Gustaf Fröding. Boken blir en riksskandal. Ida blir totalt utfrusen och utsätts för en hatkampanj. Beskrivs som mytoman, stalker, psykopat, frigid och vampyr. Efter Selmas Lagerlöfs död skriver Ida ännu en biografi, då om sin mångåriga vänskap med Selma. Denna bok blir en minst lika stor skandal!

Ida Bäckmann var författare, lärare och journalist men är idag kanske mest känd för sina relationer till två litterära tungviktare. Ida ville gifta sig med Gustaf Fröding och brevväxlade med Selma Lagerlöf i flera decennier. I båda förhållandena beskrivs hon av eftervärlden som parasit, som ”en kvarnsten runt snillens halsar”.

MEDVERKANDE:

MANUS Lotta Grut

REGI Sissela Kyle

SKÅDESPELERI OCH SÅNG Anna-Lena Hemström

GITARR OCH SIDEKICK Bengt Mulle Holmqvist

MUSIK Bengt Mulle Holmqvist

RESEARCH Anna-Lena Hemström

FOTO Bengt Mulle Holmqvist

Om Anna-Lena Hemström och Mulle Holmqvist:

Duons föreställningar handlar om spännande och modiga kvinnor som under sin levnadstid gjorde stora avtryck – men samtidigt knappt är omnämnda i historieböckerna. Förutom *Skandalen Ida Bäckmann* turnéerar de med *Fogelstad – fem kvinnor, fem viljor, en tanke* – om kvinnorna som uppmuntrade andra kvinnor att börja rösta och bli mer självständiga samt föreställningen *Som ett jävla solsken* – om äventyrerskan, journalisten och författarinnan Ester Blenda Nordström. Alla pjäserna i lättsam, humoristisk ton och med nykomponerad musik.

ANNA MARIA KÄLL & HANNA ADOLFSSON – KRISTIN

STRINDBERGS KLASSIKER FRÖKEN JULIE BERÄTTAD AV KÖKSAN, TILLIKA DEN EVIGA BIROLLEN KRISTIN.

Det är midsommarafton och Kristin har fixat och grejat i Strindbergs grevekök i över ett sekel. Hon diskar, tvättar, lagar, tröstar, sopar, moppar. Hon är städerskan i trapphuset, mamman i tvättstugan, kvinnan i skolbespisningen och den tacksammastatisten. Vem är hon? Vad drömmer hon om? Och vilka är vi utan henne? Hon är hushållerska på grevens herrgård och förlovad med hans betjänt Jean. Med i bilden finns också grevens dotter Julie, som Jean tycker är ursnygg.

I denna fria tolkning av Strindbergs *Fröken Julie* får Kristin chans att resa sig från köksstolen och berätta sin historia. Urpremiären skedde på Strindbergs Intima Teater hösten 2022.

MEDVERKANDE:

TEXT August Strindberg & Hanna Adolfsson

REGI Hanna Adolfsson

MEDSKAPARE OCH PÅ SCEN Anna Maria Käll

KOREOGRAF OCH DRAMATURG Emma Krafft

LJUD Gustave Lund

LJUS Magnus Lindberg

Musik som används i föreställningen:

Take my breath away – Tickled Ivories

Space song – Beach house

Köksevangeliem – Darya och Månskensorkestern

Om Anna Maria Käll och Hanna Adolfsson:

Anna Maria Käll är utbildad vid Teaterhögskolan i Stockholm och har arbetat vid såväl Dramaten och Stockholms – och Göteborgs statsteater samt ett stort antal fria grupper. I kritikerrosade *KRISTIN* debuterar Hanna Adolfsson som dramatiker och regissör. Föreställningen är duons första produktion tillsammans.

DOTTERBOLAGET – OJ, NU BLEV JAG LITE BLYG!

EN ROLIG OCH ÖMSINT FÖRESTÄLLNING OM ATT
PLÖTSLIGT KÄNNA SIG DUM OCH INTE VÅGA.
FÖR BARN FRÅN 6 ÅR.

En föreställning som leker med ljud, röst och sång. Om att våga ta plats och göra sin röst hörd. Om hur blyg man kan bli och hur pinsamt det kan kännas när det blir fel.

För de flesta av oss upplevs rösten som något identitets-
skapande, något nästan privat, trots att vi använder den i
nästan alla offentliga sammanhang för att kommunicera
med andra. För många av oss är det konstigt när vi hör vår
egen röst inspelad. När vi sjunger fel eller låter konstigt så
skäms de flesta av oss. Behöver det vara så? Och vad gör man
med sin skam?

I föreställningen får publiken möta flera olika karaktärer.
Först och främst Lage och Missin, de skall sjunga en sång
tillsammans men det blir lite fel och då måste de trösta sig
genom att spela upp andra situationer där det blivit tokigt.
Vi får bland andra möta – monstret med bebisröst, biblioteka-
rien som pratar för högt och tolken som äter upp Finland.

MEDVERKANDE:

REGI OCH MANUS Camilla Persson

SCENOGRAFI OCH KOSTYM Caroline Romare

MEDVERKANDE Claes Åström och Jessica Gustavsson

FOTOGRAF Sigyn Stenqvist

Föreställningen producerades med hjälp av bidrag från
Stockholms stads kulturförvaltning

Om Dotterbolaget:

Sedan 2010 producerar Dotterbolaget clown- och mask-
föreställningar för barn och vuxna och är idag en av Sveriges
mest inflytelserika och produktiva clowngrupper. Med ett
passionerat intresse för att utveckla clowntraditionen med
rötter i commedia dell'arte produceras föreställningar med
mycket publikkontakt, så att publiken känner sig sedd och
med fokuset att utmana könsnormer på ett lekfullt sätt.

MOLIÈREENSEMBLEN – DET GRÖNA SAMMETSTYGET

**MELODRAMA INSPIRERAT AV GRAND GUIGNOL.
ISKALLA KÅRAR, DRAMATIK OCH RIKTIG TEATER
UTLOVAS!**

Året är 1888 i Whitechapel och Jack the Ripper härjar på bakgatorna i East End. Här möter vi Anna-Belle, som kommit till London från Sverige för att söka lyckan.

Whitechapel september 1888. Anna-Belle vandrar ensam i natten, misshandlad, berusad och förtvivlad, på en dimmig bakgata i East End, London. I skuggorna rör sig en okänd man med en svart slängkappa. Anna-Belle blir dock inte mannens offer denna natt. Hon kommer till ett härberge där hennes sår kan läka. Efter en tid möter hon Lowenski, en ung politiskt aktiv skräddare som inviger Anna-Belle i poesins, musikens och teaterns magiska värld. Genom honom återfår hon tron på livet och kärleken. De planerar att ge sig av, bort från det hotfulla Whitechapel. Han har gett henne ett grönt sammetstyg som kan bli deras biljett ut. Men mannen i slängkappa är inte det enda hotet. Anna-Belles före detta partner Volland som under en tid förtärts av en svartsjuka från helvetet och en längtan efter hämnd förföljer henne. En natt efter att ha varit på puben med sin älskade ger sig Anna-Belle ut igen, ensam. Det skulle hon inte ha gjort...

MEDVERKANDE:

Manusförfattare och regissör Amanda Klasa Fornhamar

SKÅDESPELARE Amanda Gordon, Johannes Lönnå,
Katja Wester

BITRÄDANDE REGISSÖR Micke Blomqvist

SCENOGRAF OCH LJUDDISIGNER Tina Paulson

LJUSDESIGN Lina Benneth

KOREOGRAF Katja Wester

FOTOGRAF Tina Axelsson

Om MolièreEnsemblen:

MolièreEnsemblen har funnits i Stockholm sedan 1996. Repertoaren är omväxlande och riktar sig till både barn och vuxna. Genomgripande för varje produktion är utforskande av det fysiska teaterspråket, teaterutrymmet som sådant och skådespelarnas förhållande till publiken.

FOTO: MARKUS GARDER

SVÄRMEN – GINGER – EN RÖDHÅRIG KROGSHOW

**EN FARTFYLLD RESA OM ALLT DU INTE VISSTE ATT DU
BEHÖVDE VETA OM RÖDHÅRIGA.**

Är rödhåriga mer aggressiva, kåta och solkänsliga? Är det sant att rödhåriga inte har någon själ? Eller är det kanske så att rödhåriga blir vampyrer på natten, är heta sexmissbrukare eller helt enkelt är klassens tönt? Vad är fakta och vad är myt? Vad innebär det egentligen att vara rödhårig?

Det hävdas att det rödhåriga släktet om hundra år kommer vara helt utdött. Märkligt nog har Danmark, trots dessa varningssignaler, valt att stänga ner spermabanken för rödhåriga donatorer. Intresset är helt enkelt för lågt.

Ginger är föreställningen där två rödhåriga beträder scenen tillsammans. Med självupplevda historier, fakta, myter, sånger och en och annan hemlig gäst kommer skådespelarna Katarina Krogh och Rebecca Kaneld ta dig med på en resa i rödhårigas universum fylld av rå humor, lite allvar och allt däremellan.

MEDVERKANDE:

AV OCH MED Katarina Krogh & Rebecca Kaneld

GINGER är en SVÄRMEN-produktion producerat av

Kulturhuset Stadsteatern i samarbete med Örebro Teater.

Om Svärmen:

I Svärmen står den kollektiva kreativiteten i centrum i en "svärm" av olika kompetenser. Svärmen scenkonst blandar fiktionsnivåer, formspråk, tilltal & skapar sceniska språk som är oväntade, oförutsägbara och olydiga.

TAGE GRANIT – DE BORTGLÖMDA HJÄLTARNA

OM KAMPEN FÖR ETT JÄMLIKARE OCH RÄTTVISARE
SAMHÄLLE OCH OM ATT FINNA MOD, HOPP OCH
ORK I EN TUFF VERKLIGHET.

*”Det är inget speciellt med mig.
Snarare tillhör jag den där massan,
kollektivet av kvinnor som jobbar i
något så sexigt som vård och omsorg.
Låter jag bitter?
Det är jag ibland faktiskt.
Ni ska se en pjäs om en bitter människa.
Grattis, vilken toppenkväll ni ska få!”*

De bortglömda hjältarna är en pjäs som tar avstamp i den svenska vardagen. Den handlar om kampen för ett jämlikare och rättvisare samhälle och om att finna mod, hopp och ork i en tuff verklighet. En föreställning om den andra halvan av världens befolkning. Den halvan som arbetar dubbla pass för mindre lön, tar huvudansvar för hem och familj men någonsans ändå finner kraft att kämpa för något större.

Genom interaktiva inslag involveras publiken med i de välbekanta och realistiska situationerna – och får äntligen möjligheten att bidra till en förändring.

MEDVERKANDE

MANUSFÖRFATTARE OCH REGISSÖR Susanne Lindberg

SKÅDESPELARE Susanne Lindberg, Anna Marking och
Adam Schmidt

FOTOGRAF Anders Larsson

Om Tage Granit:

Tage Granit är något så ovanligt som en fri teater som drivs av tre kvinnor som gör lite som de själva vill. Verksamheten drivs av ett socialt patos vilket gör att alla produktioner har ett starkt samhällsengagemang.

FOTO: PER BOLKERT

TEATER CARPA – NÄSTAN

EN KOMEDI OM ALBIN SOM KOMMER LEVA HELA
SITT LIV SOM OSKULD OCH SINGEL... ELLER?

Föreställningen handlar om en kille som aldrig vågat träffa nån. När han fyller 25 år så bestämmer han sig för att det får vara slut på att vara ensam och oskuld. En komisk föreställning där man får följa hur Albin genom Tinder, nattklubbar och fruktansvärda dejtingtips tar sig fram genom dejtingdjungeln och till slut hittar kärleken i Elsa.

Målgrupp: unga vuxna och vuxna.

MEDVERKANDE

MANUSFÖRFATTARE OCH REGISSÖR Fabian Hedlund

SKÅDESPELARE Fabian Hedlund och Rubina Banfield.

FOTOGRAF Per Bolkert

Om Teater Carpa:

Under 10 år har Teater Carpa skapat minnen över hela Sverige, något som de tänker fortsätta med i minst 10 år till. En av specialiteterna är promenadteater som spelas utomhus och turnerar runt om i Sverige. Varje sommar driver Teater Carpa projektet Ett Annorlunda Sommarjobb, där ungdomar får chansen att sommarjobba som skådespelare.

TEATER DE VILL – ATT GÖRA EN ELD

VÄRLDENS TRÅKIGASTE KVÄLL MED GAMMELMORMOR FÖRVANDLAS TILL ETT HISNANDE ÄVENTYR DÄR GAMMELMORMOR OCH LIAM MÅSTE SAMARBETA OCH LÄRA AV VARANDRA...

Vilken skräck! Att som 9-åring tvingas tillbringa en hel kväll på äldreboendet med mormors mamma som barnvakt. På en plats där absolut inget barnanpassat finns att göra. Där allt skriker gammalt och luktar kålpudding. Vad ska en liten pojke och en gammal tant som knappt känner igen varandra och som inte har ett enda gemensamt intresse sysselsätta sig med? Klockan tickar långsamt, de gamla möblerna knarar. Inte ens favoritdatorspelet känns kul. Speciellt inte när gammelmormor hela tiden lägger sig i, ifrågasätter och försöker göra sig lustig. Så plötsligt förändras allt. Datorspelet får liv. Taket blir stjärnhimmel, rummet dunkel vildmark och vårdbiträdet en ”brains-törstande” zombie. De båda kastas in i ett vindlande äventyr, helt utlämnade till varandra...

Att göra en eld är en nyskriven pjäs av den hyllade och flerfaldigt prisbelönade dramatikern Anders Duus. Det är ett actionfyllt relationsdrama om att hitta gemensamma beröringspunkter och att mötas över generationsgränser. Det är en humoristisk, ömsint, spännande och ibland lite läskig föreställning berättad med mycket värme. Tematiken ges extra aktualitet i skuggan av pandemiårens krav på isolering och besöksförbud. Här väcks också frågor om ett samhälle

som kanske behöver ställa om. Där det börjar bli viktigt att återbruka, läka och reparera. Där det inte längre går att bara slita, slänga och konsumera. Där kunskaper som gått förlorade, men som fortfarande finns i minnet hos de allra äldsta, efterfrågas på nytt.

Målgrupp: från 7 år.

MEDVERKANDE:

MANUS Anders Duus

REGI Johan Bössman

SKÅDESPELARE Maria Grudemo El Hayek, Carl-Kenny Olsson och Margareta Björkman

SCENOGRAF OCH KOSTYM Caroline Romare

MASK Agnes Kenttä

LIJDESIGN Fredrik Söderberg

LIJDESIGN Lina Bennet

PRODUCENT Magnus Byström

MARKNADSFÖRING Malin Tell

ANIMERAD TRAILER OCH ILLUSTRATIONER Miriam Renting

FOTOGRAF Bengt Wanselius

Om Teater De Vill:

Teater De Vill är en fri professionell teater med säte i Stockholm, men med hela Sverige som arena. Den huvudsakliga målgruppen utgörs av barn och ungdomar från förskola upp till gymnasiet. Nästan alltid handlar föreställningarna om att utmana normalitetsbegreppet och låta det marginaliserade minoritetsperspektivet ta plats. Teaterns pjäser granskar vårt samhälle, dess attityder, fördomar och ideal.

TEATER MEMMA – SÅNGER FRÅN BOTTENVÅNINGEN

EN MINIMALISTISK TANGOFÖRESTÄLLNING MED MAXIMALISTISKA KÄNSLOR.

Sånger från bottenvåningen är en musikteaterföreställning med sånger ur den finska tango- och schlagerskatten i svensk översättning. En vemodig, minimalistisk tangomusikalkomedi med maximalistiska känslor om det gifta sverigefinska paret Silja och Viking som försöker hitta tillbaka till passionen och den finska tangon som en gång förde dem samman.

Silja och Vikings förhållande slungas in i en kris när ett nytt element landar som ett UFO i deras kök. Ska de klara denna dramatiska förändring? Är deras kärlek stark nog att rida ut stormen? Kan de hitta tillbaka till passionen eller är det bäst att bara fortsätta koka blaskigt kaffe?

I Sverige bor ca 400 000 personer med finländska rötter – sverigefinländare. Kulturskillnaderna mellan Sverige och Finland kan vid första anblicken verka små, men de finns. Vad betyder det egentligen när en svensk säger ”Vi får ta en kaffe nångång!”? Menar de det på riktigt eller är det bara småprat? Varför är svenskarna så glada, är de ytliga? Varför finns det inte ett diskställskåp ovanför diskhon?

Den finska tangon lockar i Finland tusentals människor till dansbanor och konsertsalar. De finska tangosångarna är folk-kära stjärnor och varje sommar ordnas världens äldsta tango-festival, där det utses en Tangodrottning och en Tangokung som kröns med en krona. Som fenomen kan tangon i Finland jämföras med dansbandsmusiken i Sverige men medan dansbandsmusiken är glättig och ljus går den finska tangon alltid i moll och förmedlar vemod, längtan och tyst passion.

Det musikaliska arvet från tangon har gått vidare till pop- och schlagermusiken i Finland som också den ofta förmedlar sorg och vemod.

Föreställningen har förverkligats med stöd av Svenska Kulturfonden (Finland), Kulturrådet (Sverige), Region Stockholm (Sverige) och Centret för konstfrämjande (Finland).

MEDVERKANDE:

IDÉ OCH MANUS Jonte Ramsten, Ville Virtanen och Birthe Wingren

REGI Ville Virtanen

PÅ SCEN Birthe Wingren, Jonte Ramsten och Patrick Rydman

MUSIKARRANGEMANG Patrick Rydman

SÅNGÖVERSÄTTNINGAR Tobias Zilliacus

SCENOGRAF Jon Eliason

MASK OCH KOSTYM Anna Olofson

LJUSDESIGN Valdemar Virtanen

KOREOGRAF Antton Laine

FOTOGRAF Karl-Oskar Bjurenstedt

Om Teater Memma:

Musikteatergruppen Teater Memma bildades 2021 av Birthe Wingren, Jonte Ramsten och Ville Virtanen. Deras första produktion, tangomusikalen *Sånger från bottenvåningen*, hade premiär hösten 2022 på Stadsteatern Kilen och spelas nu runt om i landet och i Finland.

FOTO: KARL-OSKAR BJURENSTEDT

TEATER PERO – LUDDE

EN OSTYRIG SLAPSTICK OM DEN KROKIGA VÄGEN RAKT FRAM...

Ludde är en självständig och uppfinningsrik figur som är nyfiken på världen. Teater Pero har ställt denna lekfulla och livsbejakande vägvisare på teaterscenen – Välkommen till Luddes universum!

Ibland rör det ihop sig för Ludde men han hittar alltid en alldeles egen, egensinnig lösning. I denna musikaliska och collageartade föreställning gestaltar Lise Edman och Ola Johansson Ludde med stor humor, lågmäld clownteknik och fingertoppskänsla. Teater Pero hyllar Ulf Löfgrens älskade barnbokskaraktär Ludde genom att bjuda in till en rolig, rytmisk, lekfull och jazzig föreställning – med livemusik.

Föreställningen är inspirerad av berättelser ur böckerna *Ludde*, *Ludde blir glad*, *Ludde tvättar*, *Ludde och telefonen*, *Ludde lagar soppa* och *Ludde och någon*.

Målgrupp: från 2,5 år.

MEDVERKANDE:

REGI Peter Engkvist

PÅ SCEN Lise Edman och Ola Johansson

MUSIK Ola Johansson

SCENOGRAF & KOSTYM Lina Serning

LIUS Wilhelm Belin

ILLUSTRATION Ulf Löfgren

FOTOGRAF Jonas Jörneberg

Om Teater Pero:

Teater Pero bildades 1983 och arbetar med mim som grund, tillsammans med musik och dialog. Årligen spelar Teater Pero ca 550 föreställningar och möter ca 40 000 barn och unga. Det fysiska tilltalet där en skådespelare gestaltar flera figurer utgår från barnens förmåga att fylla berättelserna med egna bilder. I Teater Peros föreställningar är barnen alltid i fokus och mottot är att alla barn ska känna att de är värdefulla.

TEATER SLÁVA –TROJANSKORNA

GREKISK TRAGEDI LEVERERAS AV ÅTTA AKTÖRER. FYSISK OCH MUSIKALISK ENSEMBLE-TEATER MED HÖG ENERGI.

Efter nio långa år av krig har den sociala fernissan skavts av, den vassa stenen har eroderat, slipats mjuk och antagit formen igenkännbara medmänniskor. Det är en berättelse där floskler och fåfänglig idealism blir avslöjad för vad den är, yta och dumhet. Det här är berättelsen vi för alltid tycks tvingade att leva med. Det här är berättelsen om krig och våld som en perpetuum mobile.

I Anna Azcárate och Camilla Blomqvists bearbetning sätts fokus på människorna och relationerna. Vi känner igen deras puls. Deras drivkrafter och blodflöde, för vi är också människor. Frågorna som är eviga; sorg, förlust, smärta och vrede möter oss genom seklerna och ger både näring och motstånd.

Teater Sláva har under drygt 30 år förvaltat och utvecklat det koriska ensemblespelet. I föreställningar för barn och vuxna, i den fysiska träningen som ligger till grund för det sceniska språket och inte minst i det särpräglade röstarbetet. Teater Slávas *Trojanskorna* är ett genomkomponerat ensembleverk för vuxen publik med nyskriven musik av Kefas Berlin, framfört av den åtta aktörer starka ensemblen.

MEDVERKANDE:

ORIGINALMANUS Euripides

ÖVERSÄTTNING Agneta Pleijel och Jan Stolpe

REGI Anna Azcárate

DRAMATURGI OCH BEARBETNING Camilla Blomqvist

KOMPOSITION Kefas Berlin

SKÅDEPELARE Lars Brinck, Josefin Karlsson, Maria af Klintberg, Daniel Rudholm, Elin Tisell, Viktoria Siwek, Marcel Lindström och Sanne Skjervik

FOTOGRAF Rikard Björk

Om Teater Sláva:

Teater Sláva är en fysisk och musikbaserad teater som gör föreställningar, konserter och pedagogik fyllt med röst och rörelse för barn som vuxna över hela världen. I 30 år har Teater Sláva odlat sin särart där signumet är fysisk totalteater där sång, text, rörelse och energi blandas samman i visuellt starka bilder. Forskandet i den enskilda mänskliga förmågan och i gruppodynamikens kraft, i samarbetet och utbytet mellan kropp och röst har fört arbetet framåt. Den intensiva närvaron, energin och urkraften i sång och rörelse hjälper till att komma åt laddningen av ögonblicket då aktör och publik kan mötas. Att våga utmana sig själva tillsammans med publiken och därmed visa på människans inneboende möjligheter är ett av Teater Slávas mål.

TEATER TRE – OSAMSAS

EN FARTFYLLD FYSISK OCH HUMORISTISK TVEKAMP UTAN ONÖDIGA ORD.

I en inifrånvärld präglad av fantasier och känslostormar får vi följa två syskons vardag, full av lek, projekt, planer, gräl och samspel. Känslor tar fysisk form och tiden stannar upp vid det som kan verka oväsentligt, men som i själva verket är jordens medelpunkt. Ett omedvetet misstag framkallar katastrofer och väntan på en ursäkt är lika lång som en årstidsväxling.

Osamsas handlar om syskons brottningsmatcher, förhandlingar och regler. Om att snubbla efter någon som alltid kan bättre. Om att alltid behöva korta in steget och vänta in den som segar. Om att härmas, luras, skoja och retas. Om att klättra över nya hinder för att någon visar hur det går till. Om att upptäcka världen ihop med den bästa och jobbigaste personen i hela världen.

Målgrupp: 4–8 år.

MEDVERKANDE:

KONCEPT, MANUS OCH REGI Liv Elf Karlén

MEDVERKANDE Karin Bergstrand och Otto Milde

DRAMATURGI Siri Hamari

MUSIK Otto Milde

MASK Johanna Rönnbäck

LJUS & TEKNIK Anthony Cooks

ILLUSTRATION Anna Olofsson

PRODUCENT Lina Karlmark

FOTOGRAF Alex Hinchcliffe

Om Teater Tre:

Teater Tre startades 1979 och är en mimbaserad visuell teater där rörelse, text och musik blandas. Målsättningen är att nå ut till alla barn, oavsett social eller kulturell bakgrund. Detta görs genom ett universellt scenspråk karaktäriserat av få ord och mycket rörelse. Föreställningarna har alla teman från vardagslivet som alla ska kunna identifiera sig med. Teater Tre vill sätta svensk teater för barn och unga på världskartan genom att få den unga publiken nyfiken på teater och sin egen kreativitet.

FOTO: ALEX HINCHCLIFFE

ULF PILOV – WHACKO – EN VANFÖRESTÄLLNING

**EN KÄRLEKSFULL OCH HUMORISTISK RESA FRÅN
DEPRESSION OCH UFO 'N – TILL ATT KUNNA LÄSA
TANKAR OCH HÖRA ANDRAS KÄNSLOR.**

Whacko av och med Ulf Pilov är en ovanlig monolog om något vanligt – hur depression och psykisk ohälsa kan drabba oss alla. Den tar med dig på en kärleksfull och humoristisk resa från Strindberg och UFO 'n – till att läsa tankar och höra känslor.

Showen ger ett grepp om depp med råd hur man överlever genom humor och kärlek. Monologen är en kärleksfull berättelse om våra vanföreställningar om oss själva och andra. Att må dåligt är inget skämt men man får skämta om det! Receptfritt.

MEDVERKANDE:

IDÉ OCH MANUS Ulf Pilov

REGI Figge Norling

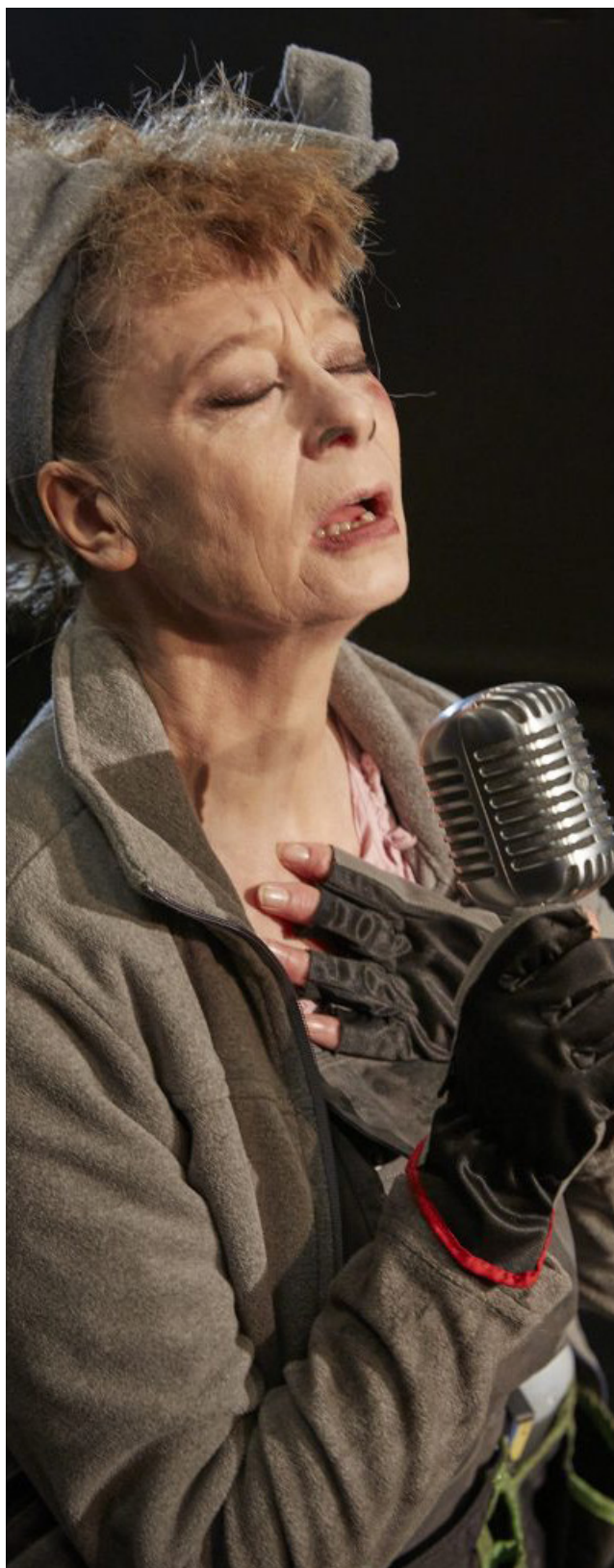
PÅ SCEN Ulf Pilov

FOTOGRAF Henrik Dahl

GRAFISKT ARBETE CG Neuman

Om Ulf Pilov:

Ulf Pilov är utbildad skådespelare vid Teaterhögskolan/Malmö och regissör vid Dramatiska Institutet. Sedan 1996 har Ulf medverkat i föreställningar hos fria grupper, stadsteatrar och läns-teatrar runt om i landet. Som regissör/projektledare har Ulf genomfört över 20 egna professionella produktioner samt unika kulturprojekt i Tensta/Spånga med stöd från bl.a. Allmänna Arvsfonden. Sedan 2007 driver Ulf en mötesplats för teater, dans, sångmusik kallat Folkets Scen på Södermalm/Stockholm.

UNGA ROMA – LUCKY LOOSERS

EN DJURISK KOMEDI OM FYRA TYPISKA OUTSIDERS MED LYRISKA SÅNGER OCH MÖRKA UNDERTONER. OM UTSATTHET OCH LYCKAN ATT VÄXA TILLSAMMANS.

En djurisk komedi om fyra typiska outsiders med lyriska sånger och mörka undertoner. Om utsatthet och lyckan att växa tillsammans.

Lucky Losers tar avstamp i Bröderna Grimms saga *Stads- musikanterna i Bremen* – historien om fyra utstötta existens- er som ingen längre vill ha. För att överleva bestämmer de sig för att bilda ett band och slå igenom. Våra vänner åsnan, hunden, katten och tuppen stämmer sina instrument och spelar för livet. Ska de lyckas? Kommer de att slå igenom? Leva eller dö? *The Lucky Losers* show!

Med stöd av: Region Gotland, Kulturrådet, Barbro Osher Foundation, Region Stockholm

MEDVERKANDE:

MANUS Lotta Grut

REGI Karin Kickan Holmberg

SKÅDESPELARE Mikaela Hagelberg, Amanda Gordon, Kristian Ståhlgren, Steve Kratz/Tomas Lindström

TEKNIK, LJUD OCH LJUS Robert Wahlström

SCENOGRAFI OCH KOSTYM Suzane Crépault

MUSIK Annika Fehling, Robert Wahlström

KONSTNÄRLIGT STÖD Per Sundberg

MASK Marie-Louise Hellberg

PRODUCENT Anna Holmlin Nilsson

FOTO Roland Hejdström

Om Unga Roma:

Teater Unga Roma bildades 2004 som ideell förening av tre skådespelare från Romateatern, som spelar Shakespeare i Roma klosterruin på Gotland. Syftet var att, utifrån erfarenheten av Shakespeare och av att vara föräldrar i en värld där ungdomarnas mentala hälsa försämras för varje år, stärka barn och ungdomars kulturella identitet via konstens språk och berättelser. Ibörjan byggde arbetet enbart på konstnärlig lust, men har med åren också blivit kulturpolitiskt viktigt. Unga Roma är idag en kvalitetssträng teater som för och med barn, unga och vuxna hittar lustfyllda former för att knyta skola och kulturliv närmre varandra.

ÖSTFRONTEN – INNAN NÅN DOG

**EN POPVEMODIG MUSIKAL EFTER DAG THELANDER
HYLLADE VERSROMAN, OM EN HEMMAFEST DÄR ALLT
SOM INTE BORDE HÄNDA HÄNDER.**

Föräldrarna bortresta, huset tomt, det kommer folk från alla håll. John är värd, och hans bästa vän Jens har bjudit in en tjej som ser ut som Winona Ryder och som han träffat på en konsert i Vilhelmina. De är nästan ihop, men bara nästan, så kvällen kan sluta hur som helst. Vilket den gör.

MEDVERKANDE:

MANUS Dag Thelander

REGI Lidia Bäck

SKÅDESPELARE Malin Karlsson, Ida Löfholm och Stina Nordberg

MUSIKER Per Wickström och Johan Sund

MUSIK Per Wickström

LJUDESIGN Petrus Königsson

TEKNIKER Sami Rantamäla

FOTOGRAF Adam Vesterbacka

Om Östfronten:

Östfronten är en uppländsk frigrupp som främst gör nyskriven musikal. Konstnärlig ledare är Dag Thelander. Östfrontens verksamhet stöds av Uppsala kommuns kulturnämnd, Östhammars kommun, Lyftet Storbrunn, Statens kulturråd, Region Uppsala, Längmanska kulturfonden och Helge Ax:son Johnsons stiftelse.

FOTO: ADAM VESTERBACKA

4:e TEATERN

EN STRINDBERGSK TURBOTEATERFÖRESTÄLLNING SOM GÖR UPP MED SAMTIDENS HETS, FÖRSLAG OM STATLIG KULTURKANON OCH TRON PÅ DET ENSAMMA GENIET.

Turboteater innebär att ensemblen via regler om extremt begränsade tidsramar och improvisationer provocerar fram val och idéer – vilket resulterar i en djärv, uppkäftig och oväntad typ av scenkonst. *Ågust och hans vänner* är ett elakt, men ack så kärleksfullt, kollage över Agust Strindbergs liv och verk där 4:e Teatern vänder och vrider på Strindbergs dramatik, hans galenskap och excentriska personlighet. Texter, anteckningar, brev, dramatik, prosa och artiklar blandas med improvisationer och filmade sekvenser.

Strindberg gestaltas lekfullt och framträder i fyra olika skepnader; författaren, vetenskapsmannen, botanikern och galningen. Föreställningen tar med oss på en resa och djupdyker i det faktum att verkligheten – ja, till och med den enskilda människan – är tämligen sammansatt och att vi inte förstår tillvaron på egen hand, utan vi förändrar den tillsammans. Vi följer Strindberg genom liveregier, heta strålkastare,

dammiga latexhjärnor och rosa drömmar om samhällsförändring. Författarens bråk med idéerna får plötsligt yttre konturer – Ågust har delat sig i fyra!

UPPHOVSPERSONER:

MEDVERKANDE Mikaela Hagelberg, Titti Hilton, Daniel Scherp, Fredrik Lundqvist

TEXT August Strindberg i bearbetning av ensemblen under ledning av Fredrik Lundqvist

REGI Fredrik Lundqvist

SCENOGRAFI OCH KOSTYMDESIGN Hedvig Ljungar

SCENOGRAFI OCH KOSTYM Suzane Crépault

FILM/LJUD Fredrik Lundqvist

LJUS Sofia Öhrndalen

MASK Marie-Louise Hellberg

Om 4:e Teatern:

4:e teatern har sedan 1982 producerat modig, aktuell och kommunikativ scenkonst ur ett barn- och ungdomsperspektiv samt turboproducerad teater för unga vuxna och vuxna. Förutom teater bedrivs pedagogisk verksamhet för skolor och arbetsgrupper i form av workshops, mentorskap och utbildningar.

SAMMAN- FATTNING OCH UTVÄRDERING

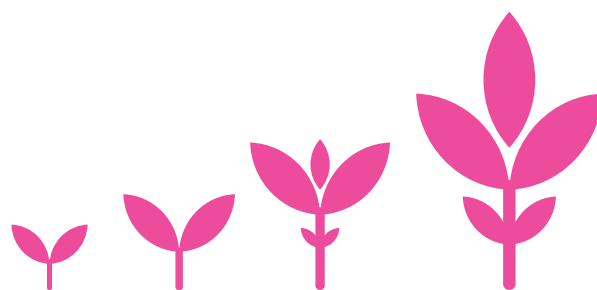
Dotterbolaget – Oj, nu blev jag lite blyg! på Ölsta Folkets Hus och Park

SUMMERING AV TURNÉN

MER TEATERI-TURNÉN startade söndagen den 12 februari och på premiärdagen spelades två föreställningar. *Sånger från botten-våningen* med Teater Memma arrangerades av PRO Östra Södertälje på Spinnrocken i Södertälje och i Fisksätra arrangerade Folkets Hus föreställningen *Innan nån dog med Östfronten*. Därefter spelades i snitt 3–4 föreställningar i veckan någonstans i Stockholms län fram till mitten av maj. I juni bidrog projektet till att Upplands-Bro arrangerade en teaterföreställning på nationaldagsfirandet där *Ludde*

med Teater Pero spelades utomhus för 200 glada barn och vuxna. Under sommaren hade projektet uppehåll och turnén fortsatte i augusti med de kvarvarande sju föreställningarna. Avslutningföreställningen *Trojanskorna* med Teater Sláva arrangerade Roslagens Riksteaterförening på Opalen i Rimbo söndagen den 27 augusti. I samband med föreställningen bjöd Riksteatern Stockholms län in både arrangörer och producenter som medverkat i projektet för fortsatt dialog kring arrangörskapet i länet.

Under projektets gång har tre riksteaterföreningar startats: Huddinge Riksteaterförening, Mälaröarnas Riksteaterförening och Värmdö Riksteaterförening.

ARBETET FÖR ATT STARTA FLER RIKSTEATERFÖRENINGAR

RIKSTEATERN STOCKHOLMS LÄN har till uppdrag att verka för att fler riksteaterföreningar startar i länet. Ett uppbyggt format för arbetet är att i samarbete med kommunens kultursamordnare bjuda in till informationsmöte och inventera intresset. Projektet *Mer Teater!* gav ett utmärkt tillfälle att utveckla detta arbetssätt. Redan initialt gick informationen ut till samtliga kultursamordnare varav många hörde av sig och ville medverka. Två kommuner svarar i utvärderingsenkäten att de deltog i projektet just för att kunna göra en insats för en lokal riksteaterförening att starta.

I de fall som tjänstemännen varit intresserade av att höra mer om vad ett samarbete med Riksteatern Stockholms län kunde innebära bokade vi in möten. Detta ledde till att vi tillsammans med kultursamordnaren höll informationsmöten i samband med projektets föreställningar i Danderyd, Södertälje, Ekerö och Värmdö. Formen att bjuda på en teaterföre-

ställning i samband med ett informationsmöte har visat sig mycket lyckat och något vi hoppas på att kunna fortsätta med. Det drar fler besökare och ger samtidigt möjligheten för deltagarna att uppleva hur berikande det är att kunna ta del av scenkonst på hemmaplan.

Under projektets gång har tre riksteaterföreningar startats: Huddinge Riksteaterförening, Mälaröarnas Riksteaterförening och Värmdö Riksteaterförening. För de två sistnämnda kan vi konstatera att *Mer Teater!* i kombination med informationsmötet varit en viktig bidragande faktor. Huddinge Riksteaterförening var redan på gång att startas under våren och föreställningen *Skandalen Ida Bäckmann* med Anna-Lena Hemström blev deras första arrangemang. Med hela 86 personer i publiken genererade föreställningen både ett viktigt marknadsföringstillfälle för föreningen och ett startkapital för fortsatt arbete.

UTBILDNINGSFILMER

EN VIKTIG DEL i att sänka trösklarna för nya arrangörer är att erbjuda vägledning och utbildning. Riksteatern Stockholms län har sedan länge hållit arrangörsutbildningar, både fysiskt och digitalt, för nya föreningar och lokalhållare. Under projektet uppstod dock behovet att ännu mer lättillgängligt förmedla kunskap så en delsatsning har därför varit att spela in ut-

bildningsfilmer. Dessa kommer vara användbara även i fortsättningen under ordinarie utbildningstillfällen och också publiceras på Riksteaterns Stockholms läns hemsida. På så vis kan *Mer Teater!* fortsätta att sänka trösklar och inspirera till arrangörskap, även efter att projektet tagit slut.

FOTO: EMELE GYLLANDER TANO

Annelie Modin och Lasse Gonzalez Carlson framför kameran under inspelningen av arrangörsutbildningsfilmer

UTMANINGAR UNDER PROJEKTET

MED 16 PRODUKTIONER och 62 föreställningar hos 32 arrangörer dyker det så klart upp utmaningar längs vägen. Det var till exempel tillfällena under turnén då hela Stockholms län låg under ett snötäckte och kollektivtrafiken stod still. Sådana dagar är det onekligen svårt att locka publiken och arrangören får glädjas åt dem som kommer. En annan utmaning var när en av skådespelarna blev sjukskriven med ett föreställningsdatum kvar i augusti. Eftersom ingen av de övriga medverkande barnproduktionerna fanns tillgänglig fick arrangören i uppgift att hitta en annan föreställning och projektet tog kostnaden. På så vis fick Cirkus Trattofon med föreställningen *Radiotrattofon* göra en mycket uppskattad spelning på Björkö, Norrtälje.

Totalt sex av de 62 föreställningarna behövde ställas in. Fyra av dessa för att vi inte hittat arrangörer som kunnat ta emot produktionen det datum som var bokat. Den största anledningen, som vi ser det, var det korta tidsspannet. Föreställningarna riktade sig till unga vuxna, en målgrupp som kräver längre framförhållning för att nå. Ska föreställningen spelas på dagtid behöver skolorna få information från arrangören i god tid innan. Två föreställningar ställdes in på grund av för få biljetter sålda. Även där är vår uppfattning att vi kunde ha gjort större insatser om tid funnits.

LOKALER OCH SCENER

I KULTURDEBATTEN LYFTS ofta att det råder brist på lokaler och scener, något som även märktes under projektet. Antalet stora scener i länet är få och eftersom erbjudandet om *Mer Teater!* kom ut sent var många av dem redan bokade. De produktioner som krävde större scenmått och rigg var därmed svåra att hitta arrangörer till. Inte för att intresset inte fanns, utan på grund av lokalbristen. Att vi spikat datum i kontraktsskedet bidrog så klart också till det blev mindre flexibelt. Tyvärr uppstod svårigheter kopplat till lokalfrågan även när de var lediga. Vissa ideella arrangörer får

lägga mycket tid på att söka kontakt med tjänstemän som administrerar uthyrningen av de kommunala scenerna. I ett annat fall fanns både scen och vilja, men då fick inte det befintliga ljuset på riggen röras. Inställningen att man inte behöver uppfylla scenkonstens grundläggande behov för att nå publiken är anmärkningsvärd. Det behöver finnas rutiner, både för uthyrningen och för att kunna anpassa lokalen utifrån konstnärliga behov, annars förlorar vi både engagerade arrangörer och möjlighet för medborgarna att ta del av professionell scenkonst.

Skandalen Ida Bäckmann med Anna-Lena Hemström
på Djursholms slott, Danderyds kommun.

ENKÄTER

ETT AV HUVUDMÅLEN för *Mer Teater!* var att stärka arrangörsleden i länet. Utöver de avstämningar vi haft med arrangörerna under projektets gång, för att fånga upp deras upplevelse och stötta upp i de fall det behövts, har arrangörerna även fått fylla i en utvärderingsenkät. Där har 30 svar från de 32

arrangörerna inkommit. Även de med verkande produktionerna har fått fylla i en utvärderande enkät som samtliga 16 har svarat på. Båda parter återkoppling är överväldigande positiv och vi har även fått viktiga kulturpolitiska inblickar kring möjligheter och utmaningar för scenkonstarrangörer.

STATISTIK:

16

produktioner

varav 4 barnföreställningar, 3 för unga
och 9 vuxenföreställningar

19

kommuner

av 26, ej i Haninge, Järfälla, Sollentuna,
Sundbyberg, Tyresö, Täby, Upplands Väsby

32

arrangörer

7 bygdegårdar, 6 Folkets Hus, 1 privat biograf,
1 ideell kulturförening, 9 kommuner,
1 PRO-förening, 7 riksteaterföreningar

62

föreställningar

14 för barn, 11 för unga vuxna/vuxna,
37 för vuxna

2 540

personer

Total publiksiffra

3

nystartade riksteaterföreningar

under projektet

SCENKONSTPRODUCENTERNAS ÅTERKOPPLING

De medverkande produktionerna får i sin enkät möjlighet att uttrycka sina tankar och åsikter om projektet. Flera tackar för att de fått chansen och lyfter att det är ett viktigt och innovativt projekt. Några skriver att de gjort viktiga lärdomar som det tar med sig i sin fortsatta verksamhet, till exempel vad gäller marknadsföring av produktionen. Samtliga uttrycker att de nått nya arrangörer genom projektet, och en berättar att de fått förfrågan från en arrangör om fler föreställningar men för en ny målgrupp.

Turnévanan hos produktionerna är varierande, vilket ibland har inneburit missförstånd när även arrangören varit ny eller spelplatsen inte helt anpassad. För några har det tyvärr inneburit konstnärliga kompromisser eller extra arbete. I de fall vi nåtts av informationen har vi bistått med lösningar, men i några fall har arrangör och produktion löst det sinsemellan. Där finns lärdomar att dra, till exempel att vara tydligare med att få in en teknisk rider från produktionen och förankra den mer hos arrangören. En av produktionerna, som inte turnerat med föreställningen tidigare, hade önskat en teknisk samordnare i projektet. Även här är den korta tidsaspekten en viktig faktor, med längre tid mellan bokning och genomförande hade troligtvis kommunikationsmissar kunnat förebyggas. Viktigt att poängtera är dock att de allra flesta uttrycker att det fungerat smidigt och varit givande att möta olika arrangörer och spelplatser.

I enkäten frågar vi hur scenkonstproducenterna ser på att Riksteatern Stockholms län varit en mellanhand i projektet. Två lyfter att det blivit missar i kommunikationen när själva bokningen skett genom oss, men påpekar också att det löste sig. Många uttrycker att det underlättat deras arbete när någon annan lagt turnén och avlastat producenten samt att det varit skönt att kunna bolla frågor med projektet. De produktioner som inte har en producent framhåller att det varit otroligt lyxigt att någon annan fixat spelningarna.

”Ett väldigt bra initiativ. Från spelplatser långt ute på landsbygden strömmar plötsligt folk till, t o m arrangörerna blev förvånade. Vi ser att det finns ett stort behov av teater utanför Stockholms innerstad. På flera ställen kom publik fram efteråt och sa att det var så skönt med teater på plats i stället för att krångla in till stan med allt som det innebär.”

”Tack för det här projektet och den här möjligheten! Det bidrog mest till att vi nu hade möjlighet att köpa in teknik redan nu, i stället för först i höst. Och så glad att flera nya arrangörer har skapats! Stort tack!”

ARRANGÖRERNAS TANKAR OM PROJEKTET

I enkäten ställer vi frågan vad det var som lockade arrangörerna till att medverka i projektet. De allra flesta lyfter att det var kostnadsfritt som en viktig faktor och uttrycker att det varit en stor lyx att kunna arrangera men slippa ta den ekonomiska risken. Många poängterar även att repertoaren upplevts som kvalitativ och ha en bra blandning, vilket också spelat stor roll. Att erbjudandet kom färdigpaketerat sänkte trösklarna för att våga testa en ny målgrupp eller utmana publiken med något utanför det vanliga utbudet samt bidrog till att underlätta det ideella arbetet. Flera uttrycker även mötet med publiken som något som lockat och lyfter att det blivit så uppskattat. ”... känslan att genomföra ett arrangemang” skriver en arrangör och flera vidrör samma tanke.

En av våra farhågor med projektet var som sagt att styra utbudet för arrangörerna. För att förebygga det försökte vi vara tydliga med att medverkan i projektet skulle innebära mer teater – inte i stället för något annat arrangören tänkt att boka. I utvärderingsenkäten frågar vi vad arrangörerna ser för olika för- och nackdelar med upplägget. Många av arrangörerna uttrycker att projektet gett en arbetsavlastning, eftersom samarbetet har upplevts smidigt, att projektgruppen har bistått med stöd och marknadsföringshjälp och att arrangörerna ”sluppit allt runt omkring”. Flera uttrycker att de fått hjälp att hitta föreställningar de kanske annars inte hittat och en arrangör beskriver det som ”... Nästan smidigare än när man bokar själv när projektet var ”spindeln i nätet”. Flera arrangörer beskriver det som en kvalitetsstämpel att få ett utbud från en Riksteaterorganisation presenterat för sig och att Riksteatern som namn gett tyngd i marknadsföringen.

Alla arrangörerna uttrycker att de ser fördelar, och flera säger att de inte ser några nackdelar. Det är i princip uteslutande de etablerade arrangörerna som uttrycker svårigheter med upplägget. Till exempel nämns som en nackdel att arrangören inte själv sett föreställningen, vilket några upplevt skapat större utmaningar kopplat till marknads-

föringen. Även att datumen var fixerade på förhand uttrycks som begränsning. Att det varit många kockar beskriver några, främst där det varit kringarrangemang som projektet medverkat i också. Tre av arrangörerna uttrycker det som en nackdel att utbudet begränsas av någon annans val, där två nämner att det har ett programråd att förhålla sig till. Den tredje säger att det är en begränsning men även en trygghet eftersom urvalet blir en kvalitetsgranskning.

”Möjligheten att överhuvudtaget kunna erbjuda en teaterföreställning av kvalitet.”

”Fördelen är att det blir av att boka teater när man får ett erbjudande med ett utbud att välja på. Större tröskel om vi själva ska leta produktioner.”

Björkö-Arholma Hembygdsförening

Anna Maria Käll – KRISTIN

INTERVJU MED **HELENA MANNERMO SPERING** **DANDERYDS KOMMUN**

Danderyds kommuns kultursamordnare Helena Mannermo Spering har i samarbete med projektet varit arrangör för tre vuxen-föreställningar – *KRISTIN* med Anna Maria Käll, *Skandalen* Ida Bäckmann med Anna-Lena Hemström och *Det gröna sammetstyget* med MolièreEnsemblen. Parallellt med arrangemangen har även det även pågått ett arbete för att starta en riksteaterförening i kommunen.

Under era tre arrangemang har vi kunnat se en stadig publikökning – vad tror du det beror på?

– Vad jag vet var det längesen det arrangerades professionell teater för vuxna i kommunen, men det finns ett stort kulturintresse och våra barnteaterföreställningar är alltid välbesökta. Därför tror jag att det varit viktigt med kontinuiteten, att ha flera arrangemang med lite tid mellan varje, så ordet hinner sprida sig att det går att se på teater på hemmaplan. Att föreställningarna dessutom varit väldigt bra bidrog såklart också till att skapa ett intresse. För våra kommuninvånare är det ganska nära till de stora scenerna inne i stan, men det här projektet har möjliggjort att nå ut

FOTO: AGNES MYREHED

med scenkonst även till dem som av olika anledningar inte tar sig dit.

Blir det mer teater i Danderyd i framtiden?

– Det tror jag absolut, för i september startades Danderyds riksteaterförening! Där har projektet varit en viktig faktor för att få igång intresset. Nu ser vi fram emot att scenkonsten ska bli en naturlig del i kommunen. Jag hoppas att föreningen kan bidra till att bredda utbudet, skapa arrangemang på fler platser i kommunen och nå olika målgrupper. Förhoppningsvis ger vuxenarrangemangen ringar på vattnet till att skapa intresse och engagemang även hos ungdomarna.

INTERVJU MED **HELENA KLANGEMO** **RIKSTEATERN LIDINGÖ**

Riksteatern Lidingö är en nystartad riksteaterförening med ca 35 medlemmar. Genom projektet har de varit arrangörer för barnföreställningarna *Att göra en eld* med Teater De Vill och *Ludde* med Teater Pero samt vuxenföreställningen *Skandalen Ida Bäckmann* med Anna-Lena Hemström. Ordförande i föreningen är Helena Klangemo.

Det var första gången föreningen arrangerade en föreställning för vuxna – hur var det?

– Vi stötte på några utmaningar till att börja med. Dels tog det lång tid innan vi fick upp arrangemanget på kommunens olika anslagstavlor eftersom det var semestertider. Dessutom kom vi inte åt ljusanläggningen på scenen eftersom kommunens system för vilka som ska komma in i teknikrummet gjorts om. Men till slut löste det sig och trots att marknadsföringen var ute kortare än vi tänkt oss så blev arrangemanget väldigt välbesökt. Många i publiken var äldre och uttryckte sin uppskattning över att slippa åka in till stan och krångla med transporter på kvällarna. Så det blev väldigt tydligt att det finns ett behov av arrangemang på hemmaplan. Det var också bra att ordföranden från Kultur- och fritidsnämnden och kulturchefen besökte oss, så de både fick se mängden besökare och vad som inte fungerar. Till exempel har scenen ingen foajé och därför fanns

det ingenstans att sitta för publiken innan vi släppte in i salongen och att det finns ett jobb att göra för att scenen ska fungera bättre för kulturarrangemang.

Hur ser framtiden ut för er?

– Vi håller just nu på att fundera på hur vi ska komma framåt, för kringroddet är trögare än vad vi trodde när vi startade. Dels är det dåligt med lokaler i kommunen. Scenen vi har tillgång till är liten och många produktioner kräver stor spelyta. Vi är såklart tacksamma att vi får hyra scenen gratis av kommunen, men den är inte anpassad för scenkonst och publika arrangemang trots att den kallas för kulturhus. En annan utmaning är att det kostar så mycket att arrangera, att köpa in föreställningar. Rent krasst har vi fått vara med i *Mer Teater!* varit en förutsättning för att vi ska kunna erbjuda något överhuvudtaget.

INTERVJU MED **ANNA TEGELMARK** **ÖLSTA FOLKETS HUS OCH PARK**

Ölsta Folkets Hus och Park finns på Färingsö i Ekerö kommun och drivs av en ideell förening. De har varit arrangörer för två av barnföreställningar genom projektet – *Oj, nu blev jag lite blyg!* med Dotterbolaget och *Ludde* av Teater Pero [*Ludde* spelades två gånger samma dag]. Anna Tegemark sitter i styrelsen för föreningen och har varit kontaktperson för deras medverkan i *Mer Teater!*.

De två föreställningarna med *Ludde* valde ni erbjuda gratis till publiken – hur kom det sig?

– Eftersom föreställningen inte kostade något för oss var det ett perfekt tillfälle att passa på att nå barnfamiljer som aldrig har råd att gå på teater, och det kändes både fint och viktigt att göra en sån insats. Så vi tog kontakt med både socialtjänsten och kyrkan och erbjöd dem att dela ut gratisbiljetter och frågade om vi fick sätta upp affischer hos dem. De var väldigt positiva! Ett annat utlämningsställe för biljetter var godiskiosken inne i centrum och de var också väldigt glada att få hjälpa till. Så vi har kunnat konstatera att arrangemanget blev uppskattat av både publiken och de som hjälpte till, det var roligt.

FOTO: ANNA TEGELMARK

Hur ser ni på framtiden som arrangörer?

– Vi brukar ordna ca 2 föreställningar per år och under projektet testade vi arrangera vid nya tidpunkter på året – vilket ju varit välbesökt. Pandemiåren påverkade vår verksamhet och vi håller fortfarande på att återhämta oss från det. Så vi hoppas på fler såna här projekt, för vi vill gärna testa fler sätt att nå dem vi sällan når. Mälaröarnas riksteaterförening har precis startats och vi ser fram emot att kunna samarbeta med dem kring scenkonstarrangemang i framtiden.

EKONOMISKA ASPEKTER

Ett mål med projektet var att hjälpa arrangörerna att fylla på likviditeten efter pandemin. Vi gav arrangörerna rekommenderat biljettpris á 180 kr/vuxen och 80/kr barn, men poängterade att de bestämde biljettpriserna själva utifrån sina förutsättningar. Det föreslagna biljettpriset kan anses lågt, vid ett vanligt arrangemang behöver man troligen ta ut en högre kostnad för att hålla budgeten. Eftersom många arrangörer var nya och projektet genomfördes under lågkonjunktur valde vi ändå att lägga det där. Av vad vi kunnat se har ytterst få tagit ett högre pris, de flesta har satt det rekommenderade priset eller lägre. Vissa, främst kommunerna, har erbjudit föreställningarna gratis. Ekonomiskt verkar ungefär hälften ha gått med liten vinst och för andra hälften har det gått jämnt ut, eller tyvärr hamnat på minus. Det sistnämnda gäller främst dem med avlönad personal. Om fler hade gått med vinst på arrangemanget om vi rekommenderat högre pris är en möjlighet, dock är det ingen av arrangörerna som uttrycker den kritiken. Det som däremot framgår med överraskande tydlighet är att många inte deltog i projektet för att gå med ekonomisk vinning. På frågan om ekonomin svarar flera att de ser andra värden – som ökad trovärdighet, ett steg i att skapa intresse vilket på sikt ger mer publik, möjliggörare av professionell scenkonst på orten och att de, genom att få föreställningarna gratis, kunnat testa arrangera något de annars inte skulle haft råd att testa.

”Projektet har definitivt hjälpt oss ekonomiskt. Vilket innebär att vi provat att arrangera teater för vuxna.”

Från de mindre arrangörerna som gått med plus uttrycks att intäkten kommer att bidra till att fler arrangemang kan genomföras. En arrangör beskriver att de i samband med föreställningen haft middag och att arrangemanget som helhet blivit väldigt lyckat – både ekonomiskt och kulturellt. En annan arrangör beskriver att det var det enda arrangemanget under våren som gått med vinst och även om vinsten var liten var den därför symboliskt viktigt.

”Det hjälpte oss ekonomiskt ur den synpunkten att vi vågade erbjuda något som vi inte visst om det skulle funka men som vi tyckte behövdes i vår kommun.”

Flera av de ideella arrangörerna har medvetet satt biljettpriserna låga för att erbjuda medlemmar och lokalbefolkning ett lågt pris. Många hushåll har försämrat ekonomi efter pandemin och under pågående lågkonjunktur. En arrangör gjorde en gedigen insats för att erbjuda barnfamiljerna i kommunen att kostnadsfritt se barnteater, bland annat genom samarbete med socialtjänst och kyrkan. Vi ser det som ett tydligt bevis på vikten av satsningar på kulturlivet, särskilt i svåra tider. Och att dessa satsningar ger ringar på vattnet genom att de ideella arrangörerna återinvesterar i bygden och lokalbefolkningen med sin tid, forum för möten och upplevelser.

Tuula Rusanen, kultursamordnare i Järfälla kommun.
Katarina Weidhagen, producent, Kulturhuset
Diesleverkstaden i Nacka kommun.

MolièreEnsemblen – Det gröna sammetstyget på Djursholms slott, Danderyd.

ATT LOCKA PUBLIKEN — MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Att vara arrangör kräver ett stort engagemang från styrelse och medlemmar, i vissa fall kanske större än vad de meverkande arrangörerna trott. Samtidigt poängterar de i enkäterna att de varit roligt och att de fått nya insikter om hur givande och viktigt det är med samarbeten. En ny arrangör upplevde att det gick lättare än de trott att arrangera.

Vikten av ett gediget marknadsföringsarbete blev även tydligt. Tre arrangörer uppger att de fått nya insikter kring hur de kan marknadsföra i framtiden. Till exempel att se till att marknadsföra där den potentiella publiken rör sig naturligt. Några arrangörer hade redan hunnit göra sina utskick inför våren när de bokade in sig på projektet, varför *Mer Teater!*-föreställningarna inte kom med i deras ordinarie marknadsföring. Vanan av att jobba aktivt med marknadsföring är även varierande hos de meverkande arrangörerna, liksom förutsättningarna för det. Man kan även i vissa fall misstänka att arbetet varit mer tillbakalutat än vad det skulle varit om arrangören själv betalt för föreställningen. Alla har fått erbjudande om marknadsföringshjälp och i de fall det efterfrågats har vi bistått med tryckmaterial och sponsrade inlägg på sociala medier. Troligen hade det varit bra om vi haft färdiga marknadsföringspaket att ge samtliga arrangörer för att underlätta deras arbete. Det ska dock påpekas att många gjort gedigna insatser med goda resultat. Till exempel arrangerade Boo Folkets Hus en vuxenföreställning för första gången och deras personal arbetade aktivt med att nå ut. Både genom affischering och på sociala medier, men också genom att veckorna innan entusiastiskt berätta för och sälja biljetter till Folkets Hus besökare och medlemmar. Det aktiva arbetet gjorde att ca 70 personer satt i publiken och skrattade högt när Svärmen spelade *GINGER – en rödhårig krogshow* en gråmulen lördag i februari.

”Mer Teater!” gör det möjligt för fler att ta del av kulturen och ger oss möjlighet att få vara en plattform för det. Och att vi behöver arbeta upp en ny kundbas igen för att locka fler besökare.”

Trots marknadsföring och engagemang har flera arrangörer upplevt svårigheter att locka publiken och att många av de som besökte redan är teaterintresserade. Där ser vi flera olika parametrar som väger in. Att bli en etablerad arrangör som publiken hittar till tar sin tid. De flesta av arrangörerna i projektet testade att arrangera för första gången eller på andra platser/tider eller för nya målgrupper, vilket även var syftet med *Mer Teater!* Att projektet ägde rum under en lågkonjunktur gör att den potentiella publiken troligen håller hårdare i pengarna än annars.

”Med liten budget är det svårt att prioritera vuxenmålgruppen, men bra med att kunna testa vad som fungerar/inte fungerar med detta stöd och etablera scenen i kommunen.”

Även om flera önskat sig en större publik ska det poängteras att många arrangörer berättar att feedbacken från publiken har varit positiv. Flera arrangörer beskriver arrangemanget som både lyckat och givande, oavsett mängden sålda biljetter. I den positiva responsen från publiken beröms både föreställningarna som sådana och även att det arrangerats scenkonst i närområdet. Och det är vanskligt att bara titta på publiksiffran. Föreställningen *Whacko – en vanföreställning* med Ulf Pilov handlar om psykisk ohälsa. Även om publiken överlag var liten så fick både vi och arrangörerna ta emot väldigt mycket uppskattning för just den. I vilken kolumn rapporterar man in ett arrangemangs bidrag till det psykiska välbefinnandet hos publiken?

Unga Roma – Lucky Losers

”Vi försökte nå 13 år och uppåt med varierad framgång. Vi är dock glada att projektet gav oss möjlighet att erbjuda dessa åldrar kultur som de vanligen inte erbjuds.”

ATT ARRANGERA SCENKONST FÖR BARN OCH UNGA

De arrangörer som valde att rikta arrangemangen mot ungdomar upplevde det svårt att locka publiken på kvällstid. Troligtvis hade större samarbeten med till exempel fritidsgårdar behövts för att skapa ett större engagemang alternativt att lägga föreställningen på dagtid och rikta sig till skolor. En arrangör beskriver att de i vanliga fall har målgruppen 2–6 år och gensvaret att arrangera för 7–9 åringar var stort. Vi kan i publikstatistiken se att de föreställningar som haft flest besökande är barnföreställningar. Troligen är föräldrar med barn en målgrupp som oftare aktivt söker upp teater och där underlättar det när arrangemangen sker i närområdet.

Svärmen – GINGER – en rödhårig krogshow

”... det saknas subventioner för vuxenteater. När man bokar en vuxenforeställning innebär det att man förlorar två foreställningar för barn. Barnforeställningarna är redan få och alltid fullsatta.”

ATT ARRANGERA SCENKONST FÖR VUXNA

Många turnerande frigrupper producerar främst barnteater, vilket blev tydligt i vår inventering inför projektet. Flera av de medverkande arrangörerna uttrycker att vuxna som målgrupp var nya för dem vad gäller scenkonst. Barn och unga är en prioriterad grupp, både vad gäller utbud från de fria teatrarne och subventioner från kommuner, och ska så förbli. Men om vi på lång sikt ska locka publiken till salongerna behöver även den vuxna målgruppen prioriteras. Sannolikheten att barnet växer upp och blir en aktiv kulturkonsument ökar om den har vuxna i sin omgivning som är det. Och för det krävs tillgänglighet och sänkta trösklar för publiken. Tyvärr ställs målgrupperna emot varandra, vilket minskar utbudet för vuxna.

SLUTSATSER:

1. Vikten av riktade insatser för arrangörer

Projektet visar på vikten av att göra riktade insatser för arrangörer. *Mer Teater!* har gett mersmak att erbjuda scenkonst till medlemmar och lokalbefolkning. Arrangörerna har förvaltat insatsen väl genom att återinvestera i kommande arrangemang. Att främja arrangörskapet i länet tjänar såväl det fria kulturlivet som befolkningen på.

2. Vikten av bidrag och subventioner för arrangörer

Viljan att arrangera scenkonst finns, men inte alltid ekonomiskt. Ett grundstöd från kommuner är av yttersta vikt för att föreningar ska gå runt. Ytterligare stöd och subventioner bör finnas för scenkonstarrangemang – både för barn- och vuxenföreställningar.

3. Relationsbyggande mellan fria kulturlivet och arrangörer

Det fria kulturlivet och länets arrangörer behöver mötas och/eller få riktad information för att öka scenkonstproducenternas möjligheter att komma ut på turné. Här kan Riksteatern Stockholms län göra en insats för fortsatt samverkan.

4. Arrangörsutbildningar

För att arrangemangen ska bli så givande som möjligt krävs ett arbete av arrangören inför scenkonstföreställningen – inte minst vad gäller marknadsföringen. För underlätta för nya arrangörer behövs utbildning och stöd. Informationsfilmerna som producerats genom projektet är en viktig del. Att länet har en teaterkonsulent genom Riksteatern Stockholms län är en annan.

5. Lokaler för scenkonst

Det behöver finnas en förståelse och intresse för arrangörernas förutsättningar i kommunen. De lokaler som finns är inte alltid anpassade till scenkonstens behov eller publika arrangemang. Svårigheter med att få information om de befintliga lokalerna sätter käppar i hjulen. Att underlätta för föreningarnas verksamhet kommer att ge ett mer värde på orten och där dialogen mellan förening, tjänstemän och politiker är god ökar engagemanget.

BLIR DET MER TEATER I FRAMTIDEN?

”... det har ökat intresset hos fler i föreningen. Fler inser hur viktig kulturen är.”

PROJEKTETS PRIMÄRA MÅL är att bidra till den kulturella infrastrukturen i länet genom en insats i arrangörsleden. För det fria kulturlivets överlevnad är det viktigt att fler, såväl kommunernas tjänstemän, föreningar och lokalhållare, upplever det givande att arrangera professionell scenkonst. Att tre riksteaterföreningar startats under projektet är en stor vinst och projektet har även bidragit till att dialog pågår med fler. Vi hoppas att det genererar ytterligare föreningar inom närmsta året. Utvärderingarna visar även tydligt att arrangörerna upplevt det givande att erbjuda lokalbefolkningen scenkonst. Men det finns naturligtvis utmaningar. Några arrangörer berättar att de vill fortsätta, men att eko-

nomin sätter käppar i hjulet. Samtidigt har det märkts att det krävs ett långsiktigt arbete för att locka publiken, det kräver sin insats för att nå ut på orten. Där lyfts insatser som projektet *Mer Teater!* som möjliggörare för att kunna erbjuda scenkonst till närområdet.

Så – blir det mer teater i framtiden? Svaret är ja, vi hoppas det. I utvärderingen svarar majoriteten av arrangörerna att deras intresse för att arrangera har ökat, resterande säger att det är likvärdigt eftersom intresset redan varit stort. Publiken har gett fin respons och visat uppskattning av att kunna ta del av professionell scenkonst på hemmaplan. Vi i Riksteatern Stockholms län har fyllt på med energi för att fortsätta arbetet med att bidra till ett vitalt kulturliv i hela länet och för alla. För i dagens samhälle är scenkonsten viktigare än någonsin och genom *MerTeater!* möjliggjordes möten, upplevelser och reflektion. Arrangörsleden är redo att fortsätta. Nu gäller det att politiken också ser vikten av fortsatta satsningar.

PROJEKTETS TACK

Statens kulturråd
Region Stockholm

Medverkande arrangörer:

Bio Aspen
Björkö Arholma Medborgarhusförening
Boo Folkets Hus
Botkyrka Riksteaterförening
Danderyds kommun
Ekerö kommun
Estrad – Södertälje stadscen
Fisksätra Folkets Hus
Huddinge Riksteaterförening
Kårsta-Ekskogens bygdegård
Nya Rågsveds Folkets Hus
Nykvarns kommun
Nynäshamns Folkets Hus
Nyby bygdegård

PRO Östra Södertälje
Riksteatern Lidingö
Riksteaterföreningen Söder om Söder
Roslagens Riksteaterförening
Runmarö Hembygdsförening
Salems Teater- och Musikförening
Sigtuna Kommun
Solna Folkets Hus
Kulturföreningen Skå Festplats
Teater Slåva och Tonsalen
Tynningö-Ramsö bygdegård
Upplands-Bro kommun
Vallentuna kommun
Vaxholms kommun
Värmdö kommun
Ölsta Folkets Hus och Park
Överenhörna bygdegård
Österåker Riksteaterförening

Skribent: Emelie Gyllander Tano

Redaktionsråd: Tobbe Lundell, Emelie Gyllander Tano, Annelie Modin, Monica Eriksson och Hans Richardsson

Layout: Linda Fredriksson Art Director AB

Tryck: Ätta45

